

Menció d'Honor Sant Jordi 1995 a Joan Marí Cardona

La Menció d'Honor Sant Jordi d'enguany va ser concedida al Sr. Joan Marí Cardona, com a reconeixement dels seus múltiples mèrits, i en especial, als disset anys de president de l'Institut d'Estudis Eivissencs. També, el dia 20 de juny, en una sessió solemne del Consell Insular d'Eivissa i Formentera, el president del Consell lliurava al Sr. Marí Cardona la Medalla d'Or de la Institució. A continuació reproduïm el parlament que el nou president de l'Institut d'Estudis Eivissencs, Sr. Marià Serra Planells pronuncià durant l'acte de lliurament de la Menció d'Honor Sant Jordi 1995 al Sr. Marí Cardona.

Fora de retòriques i discursos acadèmics, que no sé fer, permeteu-me don Joan, que faci una incursió en la vostra vida, una petita semblança a partir dels meus records. Com que sense memòria cordial no hi ha història, aquests records volen ser testimoni de gratitud per la vostra vida fecunda, digna i senzilla, dedicada a l'ensenyança, la investigació, la divulgació de la nostra història i al servei dels altres.

És l'any 1955, any d'enterraments de canonges i coronació de la Mare de Déu, quan un escolà de Sant Elm us veu per primera vegada a processons, ritus funeraris i festes grosses a Vara de Rey. No devia fer gaire que havíeu deixat Sant Carles de Peralta, cridat pel bisbe Frit i nomenat canonge de la Catedral, el membre més jove del Capítol. És en aquells anys quan, acabats els oficis, davallau al Seminari per fer classes de Llatí i de Filosofia. Us trobam en els locals de Vara de Rey i del Pereyra com a predicador d'aquelles colles d'al·lots enquadrats en organitzacions blaveres que monopolitzen jocs, taules de ping-pong, excursionisme, sessions de teatre, etc. I que ben prompte rebran la competència de mossèn Jaume Morey, que se n'endú tota la clientela al seu Club de los Muchachos, amb èxit rotund.

Vós vivíeu en un xaletet a llevant de l'Hospital Insular, acompanyat de la vostra mare i rodejat

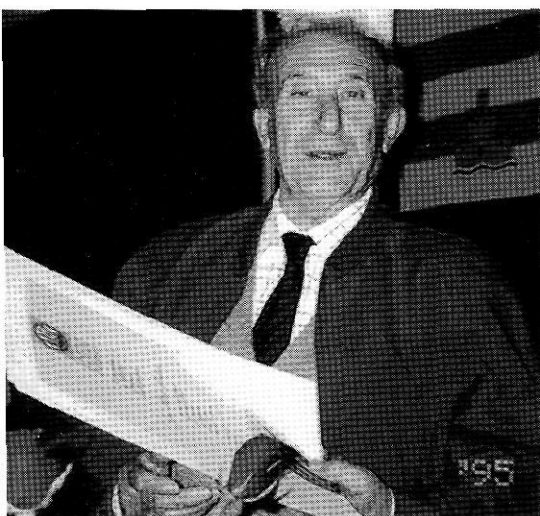
L'ex-president de l'Institut amb el nou president, Marià Serra. (Foto: C. Guerau d'Arellano.)

de rosers, a redós del puig des Molins, a lloc on semblava que volíeu conservar la tranquil·litat pròpia de can Batllès i de Peralta. El creixement de Vila ben prompte us va fer anar a viure a "les altures".

El dia de Sant Jaume de 1959, a cala Salada, quan un grup d'al·lots érem a mig camí de la volta a Eivissa a peu, organitzada pel "padre" Morey, us coneguí personalment. Veníeu de Vila en una vespa amb en Bartomeu Marc, carregats de gelats i pastissos,

per celebrar el sant del nostre guia. S'apropaven dies difícils i esdeveniments notables que deixaren marca en els al·lots de la meua generació. A partir d'aquell dia, tracte, coneixement i estima augmentaren progressivament.

Passats dos anys ens tornam a trobar al Seminari. El canonge Batllès era, com he dit, professor de Filosofia. Ja havíeu set nomenat pel bisbe Frit canonge arxiver, en substitució de Macabich, i ja remenàveu caramulls de papers

Joan Marí Cardona amb el diploma de la Menció d'Honor Sant Jordi. (Foto: C. Guerau d'Arellano.)

tant a la biblioteca del Seminari com a l'Arxiu de la Pabordia. També era el temps del Concili Vaticà II, dels signes del temps, dels cursets de cristiandat as Cubells, de la posada en funcionament de l'emissora Ràdio Eivissa, de l'apostolat seglar. Totes elles, feines que us feien portar un ràpid ritme de vida, que tan sols la tranquil·litat d'ànim i d'esperit podien permetre-us dur endavant.

He començat les meues paraules per l'any 1955, i us vull recordar persones del vostre entorn diari. Segur que algun somris us acudirà així com certa nostàlgia enriquidora i fecunda. Recordau el cor de la Catedral?

Els amples i sonors cants d'en Xomeu Fornàs, les complicitats d'en Bartomeu Marc; les sortides de to i desafinades de don Rafelet Oliver, sord com una tàpia, que començava els kíries quan tothom quasi havia acabat; les rialles burlletes i empenyes de don Pepe Escandellet; la pudor de pota de don Toni Escandell; les becaades en ple ofici de don Joan Roig (es capellà Perón); les rigideses litúrgiques de don Jaume Obrador; les tremolors del benevolent don Joan Durban; les seriositats de don Pep Calbet, don Joanet de sa Quadra, d'en Fumeral, de don Pep Riera; les musicades de don Vicent Bonet; l'esplèndida amistat de don Vicent Bufí; la profunda humanitat de don Pep Consell; l'optimisme

de don Pablo León Murciego, que deia, tocant-se la panxa, "con pan y vino se anda el camino..."; el geni i la dialèctica de don Isidoro; les "pretensions" dels canonges "americans", don Miquel Esquerrer i don Toni Barda... Tota una fauna presbiteral, dit amb tots els respectes, que formava un grup humà esplèndid, però, tot s'ha de dir, assassí d'harmonies i melodies gregorianes. Segur que ens podrieu contar centenars d'anècdotes sorgides d'aquell Capítol, que avui ja és història.

També són anys d'excursions freqüents amb els al·lots i professors del Seminari. Es tractava d'anar a buscar fites, parlar amb la gent del camp, compartir inquietuds, fer camins, obrir la història pitiüsa, posar llum a les foscores d'una Eivissa ràpidament canviant. Sovintegen les llargues tertúlies amb gent que recordau: els tres vells, en Vicent des Sac, en Tixedor i en Carabassó; don Vicent Bufí, don Pepe Escandellet i en Consell; en Joan Maciana, don Victorino i en Bonet Sorà. Gent d'església i de l'Eivissa profunda, sense mixtificacions ni contaminacions alienes. Us trobam al pou des Lleó, amb els pescadors; a Labritja, amb els pagesos; al puig Redó, amb els vells dels voltants que guarden la saviesa de segles. Feis el recorregut de l'illa de punta a punta. Poca cosa us queda per recórrer.

I serà els anys 1972 i 1973, quan en els Cursos Eivissencs de Cultura presentareu els primers mapes de la Reconquesta i la divisió

territorial, que causen sorpresa i admiració a la nombrosa assistència d'aquells primers i fruitosos cursos. No abandonau Ràdio Popular, que es convertirà en caixa de ressonància de la vida pitiüsa. Persones com en Cosme Vidal, en Valero, en Fontet, en Ribes, n'Amado Ballester, na Pepita Raios, na Margarita Guasch, en Simon Cardona, en Fernando Vide, na Carmen Gómez... entre molts d'altres, donen fe dels vostres esforços per obrir les Pitiüses als nous vents del temps.

En aquells anys, principalment a la renúncia del bisbe Planes, es comença a parlar de vós com a "bisbable" (si es pot dir així). Els eivissencs ens n'alegram; però a Madrid, a la Nunciatura, no deuen pensar el mateix. El vostre catalanisme, tal vegada, serà entrebanc que no permetrà tal cosa. Un tarannà i un compromís amb la terra com el vostre es veu que no lligaven amb la política, encara que fos eclesiàstica, que s'havia de portar a terme a les nostres terres.

Recordam la tasca vostra a la parròquia de Santa Creu, juntament amb en Joan Murtera i en Vicent Pins, com a innovadora i desitjosa de posar l'església d'Eivissa al nivell que cal, tant pel que fa a la feina pastoral com pel que hauria de ser una autèntica normalització. La veritat és que no sé exactament com acabà la cosa, però l'experiència durà ben poc.

I què he de dir-vos de la feina a l'Institut! Hem treballat amb vós molts d'anys, sota la vostra

El President Antoni Marí Calbet, entrega la Medalla d'Or del Consell Insular a Joan Marí Cardona. (Foto: Joan Costa.)

presidència, i parlar-vos de tot això sobra, perquè tots els que som aquí ho coneixem ben bé. Ben segur que pensau que hauríem hagut de fer més coses i arribar més a la gent. Però som els que som i podem fer tan sols allò a què arriben les nostres forces i possibilitats. Tot i això, hem procurat, procuram i procurarem fer país, vertebrar un moviment en una Eivissa tan desigual i esfilegassada, que permeti mantenir la il·lusió per unes illes més nostres i autèntiques, on la llengua sigui l'eix de la identitat i cultura pròpies. Les vostres catorze publicacions i un llarguíssim estol d'articles, treballs, col·laboracions, conferències, xerrades i converses avalen la vostra feina. Sempre disposat a la col·laboració fecunda i a la promoció d'actes que mantenguin viu el caliu i l'estima de la terra, la història, la llengua i la gent que ens són propis.

I arribats els moments difícils, que també hi han set en la vostra vida, heu sabut treure espurnes de la pedra foguera del vostre caràcter a fi de mantenir la dignitat humana i l'orgull d'eivissenc que no es deixa fonyar fàcilment. Mai no heu permès, ni permeteu, que "fumin" de la vostra petaca, sense demanar-vos-ho. No ha passat tant de temps, que la gent de l'Institut d'Estudis Eivissencs esmolaven els talls de les boques i les plomes per fer sentir la veu, si això era necessari. Però no va fer falta. Tot sol us sobràveu.

I per no allargar massa aquests records i paraules, us prec, don Joan, en nom de tots els membres de l'Institut d'Estudis Eivissencs i amics que som aquí, que accepteu aquest senzill acte (el lliurament d'aquesta Menció d'Honor Sant Jordi) com la prova de gratitud per la feina que heu fet al llarg de tota la vostra vida. I això no és un comiat, sinó una parada en el camí. Esperam molts de llibres, moltes converses, moltes caminades els dissabte al matí, molts d'articles en les nostres revistes i, el que és més important, la vostra presència, que és i serà conhort per a tots nosaltres.

Moltes gràcies, don Joan.

M. Villangómez, Doctor "Honoris Causa" per la Universitat de les Illes Balears

Joan Mas i Vives i el nou Doctor "Honoris Causa". (Foto: Vicent Ribas "Trull".)

El passat dia 27 d'abril en un solemne acte celebrat a l'auditori de Cas Serres, la Universitat de les Illes Balears va lliurar la seua màxima distinció, el Doctorat "Honoris Causa" al poeta i escriptor Marià Villangómez i Llobet. Va presidir l'acte el rector de la Universitat, Sr. Nadal Batle, que juntament amb una nombrosa representació de la Universitat s'havia desplaçat expressament a Eivissa per aquest acte, el primer d'aquestes característiques que es celebra a la nostra illa.

L'acte s'inicià amb la processó acadèmica, presidida pels bidells i el mestre de cerimònies, que portaven els atributs de la Universitat.

Seguidament el relator llegí el nomenament de Marià Villangómez com a Doctor "Honoris Causa" i el defensor i padrí del nou doctorat, el Sr. Joan Mas i Vives defensà durant més d'una hora els múltiples mèrits que concorren en la vida i obra de Marià Villangómez. Finalitzada la defensa de la investidura el rector imposà a Marià Villangómez els objectes que acrediti-

ten la seua nova condició de doctor "Honoris Causa": la medalla, els guants blancs, l'anell, el birret i el pergami amb l'acta corresponent.

Una vegada investit doctor "Honoris Causa", l'escriptor eivissenc pronuncià la seua lliçó magistral, que portava el títol de "El vent a la poesia catalana" on analitzà a través dels segles la presència del vent en diversos autors, com a element literari important. Començà analitzant la funció del vent en poetes clàssics com Homer i Virgili per passar després a escriptors catalans com Ausiàs March, Verdaguer, Costa i Llobera, Carner, Sánchez Juan, Espriu..., els poetes de la Generació del 27 i la presència del vent a la seua pròpia poesia.

Tancà l'acte el rector de la Universitat, Sr. Nadal Batle, que lloà la trajectòria de Marià Villangómez, el qual des d'una illa tan petita, ha projectat la seua obra a tots els països catalans.

Al llarg de tot l'acte, el grup musical Uc interpretà diversos poemes de Villangómez.